

**Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen
klasyfikacyjnych z języka polskiego dla klas IV -VIII
Szkoła Podstawowa w Grojcu**

Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami jawności i sprawiedliwości z uwzględnieniem jego indywidualnych predyspozycji.

Ocenie podlegają: wiedza i umiejętności określone w podstawie programowej z języka polskiego.

Obszary aktywności ucznia podlegające ocenianiu: kształtowanie języka przedmiotu, stopień zrozumienia podstawowych pojęć, rozwiązywanie problemów, praca na lekcjach, przygotowanie do lekcji, praca domowa, praca w grupie, stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych, aktywność dodatkowa – pozalekcyjna (konkursy, warsztaty), poszukiwanie, porządkowanie i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł, analiza wykorzystania różnych przekazów medialnych.

II. Zasady oceniania poszczególnych form:

Formy pisemne

Każda forma wypowiedzi jest oceniana według innych kryteriów, zależnych od formy wypowiedzi. Kryteria te każdorazowo nanoszone są na pracę uczniów.

W większości prac pisemnych przyjmuje się następujące kryteria oceny:

- realizacja tematu wypowiedzi (temat) – wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, wypowiedź jest w całości na temat. Jeżeli praca jest nie na temat, uczeń otrzymuje 0 punktów, co skutkuje oceną niedostateczną,
- charakterystyczne cechy wypowiedzi – pojawienie się obowiązkowych elementów dla danej formy, konsekwencja wypowiedzi, logiczność zdarzeń, argumentacja wnikliwa, poparta przykładami itp.,
- kompozycja tekstu – zgodna z formą wskazaną w poleceniu, logiczność, spójność wypowiedzi, wyodrębnienie akapitów,
- poprawność językowa,
- ortografia,
- interpunkcja,
- estetyka – stosowanie akapitów, marginesów, przejrzystość pracy. W każdym z podanych kryteriów uczeń otrzymuje punkty, a suma tych punktów przekłada się na ocenę.

1. Prace klasowe - sprawdziany

- Ocenianie sprawdzianów odbywa się według systemu punktowo-procentowego.
- Prace klasowe są zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i obejmują zakres materiału co najmniej z jednego działu.
- Uczeń ma prawo raz poprawić ocenę za pracę klasową. Poprawę może napisać tylko raz w ciągu 1 tygodnia od dnia otrzymania sprawdzonej pracy w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
- W przypadku nieobecności na sprawdzianie uczeń ma obowiązek napisania zaległego sprawdzianu w ciągu 2 tygodni od powrotu do szkoły.
- Uczeń nieobecny w szkole tylko w dniu sprawdzianu pisze go na najbliższej lekcji.

2. Wypracowania i inne formy pisemne

- Wypracowania i inne formy pisemne, tj.: opowiadanie, rozprawka, opis dzieła sztuki, sprawozdanie, przemówienie, charakterystyka, recenzja, list (nieoficjalny, oficjalny, podanie, motywacyjny, otwarty) itp. podlegają ocenianiu zgodnie z system punktowo-procentowym, zależnie od specyfiki danej formy wypowiedzi.
- W ocenianiu wypracowań bierze się pod uwagę m.in. długość wypowiedzi. W przypadku napisania pracy za krótkiej uczeń traci całość lub część punktów m.in. za poprawność językową pracy.
- Uczeń ma możliwość poprawiania ocen za wypracowania w terminie uzgodnionym z nauczycielem.

3. Kartkówki

- Kartkówki mogą dotyczyć maksymalnie trzech do pięciu tematów. Trwają od 10 do 20 minut.
- Kartkówki mogą zawierać następujące typy zadań: zamknięte i otwarte krótkie.
- Nauczyciel nie ma obowiązku zapowiadania kartkówek.
- Uczeń, który zgłosił nieprzygotowanie, nie pisze kartkówek.

4. Dyktanda

- Dyktanda mogą polegać na napisaniu dyktowanych przez nauczyciela wyrazów i/lub uzupełnieniu brakujących liter w wyrazach i/lub wyjaśnieniu pisowni wyrazów poprzez podanie zasad ortograficznych.
- Dyktanda mogą dotyczyć jednego zagadnienia lub całości zagadnień ortografii.
- Nauczyciel nie ma obowiązku zapowiadania dyktand, chyba że dotyczą one zagadnień omówionych wcześniej niż na trzech ostatnich lekcjach.

5. Inne wypowiedzi pisemne (odpowiedzi na pytania, wykonywanie ćwiczeń, praca z tekstem redagowanie tekstów użytkowych, redagowanie dłuższych form wypowiedzi zgodnych z podstawą programową)

- Obejmują materiał z 5 ostatnich tematów.
- Oceniane są: samodzielność odpowiedzi, wyczerpanie tematu, stosowanie odpowiednich form stylistyczno-gramatycznych, poprawność zapisu.

Formy ustne

1. Odpowiedzi ustne

- Odpowiedzi ustne mogą dotyczyć trzech do pięciu tematów omówionych na ostatnich lekcjach. Uwaga! Jeden temat może być omówiony na więcej niż jednej lekcji.
- Uczeń ma prawo do zgłoszenia nieprzygotowania do odpowiedzi/ lekcji dwa razy w semestrze. Nieprzygotowanie zgłasza się na początku zajęć.
- Nauczyciel ocenia odpowiedzi ustne, biorąc pod uwagę poprawność merytoryczną odpowiedzi, umiejętność przekazania wiadomości, sprawność wypowiadania się i poprawność językowo-stylistyczną.

2. Czytanie tekstu. Oceniane są:

- poprawna wymowa,
- tempo czytania,
- intonacja.

3. Recytacja. Oceniane są:

- opanowanie pamięciowe tekstu,
- sposób interpretacji utworu.

Zadanie domowe – rozumiane jako wszystkie formy pisemne, ustne lub inne, zadane przez nauczyciela do samodzielnego wykonania w domu

- Uczeń ma obowiązek wykonywać zadania domowe systematycznie. W przypadku dłuższych form pisemnych zadania domowego (np. wypracowanie) uczeń ma obowiązek oddać pracę w wyznaczonym terminie.
- W ciągu semestru uczeń ma prawo do jedнокrotnego zgłoszenia braku pracy domowej. Fakt ten odnotowywany jest w dzienniku za pomocą symbolu BZ. Po zgłoszeniu kolejnego, tj. trzeciego i więcej braku zadania uczeń może być poproszony przez nauczyciela o wykonanie zadania w formie pracy na lekcji podlegającej ocenie.
- Zgłoszenie braku pracy domowej powinno nastąpić na początku lekcji.
- Każdy brak zadania domowego uczeń ma obowiązek uzupełnić i na polecenie nauczyciela okazać do wglądu.
- Nauczyciel w ocenie zadania domowego kieruje się kryteriami dostosowanymi do formy zadania domowego, biorąc pod uwagę samodzielność i poziom rozwiązalności zadania.
- Zadania należy wykonywać samodzielnie, w przypadku plagiatu całości lub części uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, bez możliwości poprawy.

Praca na lekcji – rozumiana jako czynne uczestniczenie ucznia w rozwiązywaniu problemu, tematu, zadań itp. podczas zajęć, udzielanie odpowiedzi, udział w dyskusji. Oceniana jest:

- za pomocą znaków + i –,
- pięć uzyskanych plusów skutkuje oceną bardzo dobrą,
- pięć minusów skutkuje oceną niedostateczną.

Zeszyt i zeszyt ćwiczeń – rozumiane jako zeszyty, w których uczniowie systematycznie prowadzą notatki, zapisy z lekcji, wykonują ćwiczenia i odrabiają prace domowe.

- Uczeń nieobecny na lekcji ma obowiązek uzupełnienia ww. zeszytów w terminie 1 tygodnia od dnia powrotu do szkoły.

- Nauczyciel ma prawo zażądać od ucznia zeszytu i zeszytu ćwiczeń do sprawdzenia w każdym terminie.
- W zeszytach ćwiczeń oceniane są samodzielnie wykonane zadania.
- Przy ocenie uwzględnia się estetykę i poprawność wykonanych zadań (ćwiczeń).

Praca w grupie. Oceniane są:

- zaangażowanie, udział w dyskusji, wkład pracy własnej,
- prezentowanie wyników pracy zespołu,
- umiejętność współpracy.

Wykorzystanie informacji z różnych źródeł. Ocenia się:

- sposoby poszukiwania, porządkowania i wybór istotnych źródeł informacji,
- analizę, porównywanie, uogólnianie, ocenę zgromadzonego materiału,
- umiejętność oceny przydatności zgromadzonych materiałów.

Analiza przekazów medialnych. Ocenia się:

- określenie tematyki dzieła (elementów konwencji gatunkowej),
- umiejętność odczytania problemów stawianych przez utwór, jego intencji,
- dostrzeganie związków między kategoriami estetycznymi istniejącymi w utworze (piękno, brzydota, patos, liryzm, ironia ...) a oddziaływaniem na odbiorcę,
- wyjaśnienie (na przykładach) sposobu konstruowania obrazu (filmowego, literackiego, graficznego) i warstwy informacyjnej, symbolicznej, estetycznej, perswazyjnej,
- uzasadnienie zastosowania określonych technik.

Prace dodatkowe (nie są obowiązkowe)

- Ocenie podlegają efektywne udziały w konkursach, za które uczeń otrzymuje celującą ocenę bieżącą.

Praca niesamodzielna podczas sprawdzianów, testów, zadań klasowych, kartkówek itp., odpowiedzi ustnych może być automatycznie oceniona na ocenę niedostateczną, bez możliwości poprawy.

Uczeń ma obowiązek nadrobienia wszystkich zaległości wynikających z nieobecności na lekcji (braki w wiadomościach, zapisach lekcyjnych, pracach domowych lub wypracowaniach) we własnym zakresie. W razie trudności może zwrócić się do nauczyciela z prośbą o pomoc w zorganizowaniu materiałów np. zeszytów od kolegów. W przypadku krótkiej, 1-3-dniowej nieobecności w szkole uczeń ma jeden dzień na uzupełnienie braków; w przypadku dłuższej nieobecności – termin nadrobienia zaległości uczeń ustala z nauczycielem.

III. Kategorie i skala ocen:

Obowiązują następujące kategorie ocen:

- bieżące, czyli częstkowe wystawiane w trakcie roku szkolnego za pojedyncze działania uczniów,
- śródroczne – wystawiane przy klasyfikacji śródrocznej,
- roczne - wystawiane przy klasyfikacji śródrocznej, z uwzględnieniem ocen śródrocznych.

Punktowo - procentowa skala ocen:

ocena	Sprawdziany	Kartkówki, inne krótkie formy
celujący	100%	
bardzo dobry	99%-91%	100%-91%
dobry	90%- 75%	90% - 75%
dostateczny	74%- 50%	74%-55%

dopuszczający	49%-30%	54%-35%
niedostateczny	29%- 0%	34%-0%

W przypadku innych form sprawdzania osiągnięć uczniów dopuszczalne są inne wielkości, w zależności specyfiki, stopnia trudności pracy i innych czynników. W takim przypadku nauczyciel każdorazowo informuje uczniów o sposobie oceniania i kryteriach ocen.

IV. Sposoby gromadzenia i udostępniania informacji:

- Oceny bieżące-częstkowe wpisywane są na bieżąco do dziennika lekcyjnego.
- Sprawdziany są przechowywane w szkole. Prace są udostępniane uczniom na zajęciach edukacyjnych, natomiast rodzicom w szkole w ustalonym z nauczycielem terminie.
- Nauczyciel przechowuje poprawione prace pisemne (sprawdziany) ucznia przez 1 rok.

V. Ustalanie ocen:

- Ustalając ocenę śródroczną (roczną) w pierwszej kolejności brane są pod uwagę wyniki prac pisemnych, oceny z wypowiedzi ustnych, praca na lekcjach oraz praca w zespole.
- Ocenę śródroczną/roczną wystawia się na podstawie ocen uzyskanych w ciągu całego półrocza/roku, przy czym nie jest to średnia arytmetyczna ocen uzyskanych przez ucznia.
- Przy ustalaniu oceny rocznej uwzględniana jest ocena z pierwszego półrocza.
- Nauczyciel informuje ucznia i jego rodziców o przewidywanych dla niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych, w terminie i formie określonych w statucie szkoły.
- Uczeń ma prawo do podwyższenia przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych i zachowania, zgodnie z warunkami i trybem określonymi w statucie szkoły

WYMAGANIA EDUKACYJNE:

Stopień celujący (6)

Uczeń:

- opanował w pełni umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów, wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi,
- rozszerza czytelnictwo o lektury nadobowiązkowe,
- wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- cechuje go krytycyzm, samodzielność myślenia świadcząca o dużej sprawności intelektualnej.

Stopień bardzo dobry (5)

Uczeń:

- opanował umiejętności zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami i korzysta z różnych źródeł informacji,

- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

Stopień dobry (4)

Uczeń:

- w większości opanował treści i umiejętności zapisanych w podstawie programowej przedmiotu,
- poprawnie stosuje wiadomości w sytuacjach typowych,
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- bierze czynny udział w lekcji,
- wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

Stopień dostateczny (3)

Uczeń:

- opanował najważniejsze treści przedmiotowe zapisane w podstawie programowej,
- samodzielnie wykonuje zadania o średnim stopniu trudności; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne, jego wypowiedzi cechuje nieurozmaicone słownictwo,
- wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,
- niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

Stopień dopuszczający (2)

Uczeń:

- opanował w niewielkim stopniu wiadomości i umiejętności konieczne do dalszej edukacji zapisane w podstawie programowej,
- większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- czyta niezbyt płynnie, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby jej wykonania.

Uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, otrzymuje ocenę niedostateczną.

Szczegółowe wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy 5

Umiejętności podlegające ocenie	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
<p>I Kształcenie literackie i kulturowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - skupia uwagę na krótkich wypowiedziach innych osób, rozumie ogólny sens słuchanych utworów, rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów - wskazuje najważniejsze informacje w wysłuchanym tekście, zwłaszcza w jego warstwie dosłownej, rozpoznaje proste intencje nadawcy - reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie <ul style="list-style-type: none"> - identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji - rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, przeprosiny, zaproszenie - wskazuje najważniejsze informacje w odpowiednich fragmentach przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost - odczytuje informacje zamieszczone na przykład w słowniczku przy tekście, przy obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> - słucha innych ze zrozumieniem, uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada - wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkuzdaniowej wypowiedzi, rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów - powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszanej historii, formułuje pytania <ul style="list-style-type: none"> - identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w omawianych w klasie tekstach literackich oraz sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia - rozpoznaje dosłowne intencje nadawcy - przytacza informacje z odpowiednich fragmentów przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost - określa temat i główną myśl tekstu, zwłaszcza na poziomie dosłownym - czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> - koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższych wypowiedzi innych, a zwłaszcza odtwarzanych utworów - wybiera potrzebne informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy notatkę w formie tabeli, schematu, punktów, kilkuzdaniowej wypowiedzi, rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów - odróżnia informacje ważne od mniej ważnych - na podstawie słuchanego tekstu tworzy samodzielną notatkę: pisze plan, formułuje pytania - właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu - odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów - krótko charakteryzuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich oraz identyfikuje nadawcę i odbiorcę w sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia - rozpoznaje dosłowne i symboliczne intencje nadawcy - przytacza informacje zawarte w tekście, wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio - oddziela informacje ważne od drugorzędnych, fakt od opinii - omawia temat i główną myśl na poziomie dosłownym, formułuje ogólne wnioski, próbuje omówić je na poziomie przenośnym - czyta teksty płynnie i poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> - przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi - samodzielnie i krytycznie wybiera różnorodne informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy notatkę w formie dostosowanej do potrzeb (np. plan, tabela, schemat, kilkuzdaniowa wypowiedź), rozpoznaje nastrój i nazywa intencje nadawcy komunikatu - odczytuje i omawia przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich - wyraża spójne zdanie na temat wysłuchanego komunikatu <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich oraz identyfikuje nadawcę i odbiorcę w sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia - wyjaśnia dosłowne i symboliczne intencje nadawcy - przytacza i wyjaśnia informacje w tekście, wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je w wypowiedzi na przykład opisującej lub oceniającej postać fikcyjną lub rzeczywistą - oddziela informacje ważne od drugorzędnych, fakty od opinii i wykorzystuje je w odczytywaniu znaczeń dosłownych i przenośnych, 	<ul style="list-style-type: none"> - odczytuje i wyjaśnia przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur - wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach biograficznych w tworzeniu własnych, samodzielnych wypowiedzi - odczytuje głośno i wygłasza z pamięci utwory poetyckie i prozatorskie oraz je interpretuje

	<ul style="list-style-type: none"> - rozumie ogólny sens czytanych utworów - czyta teksty płynnie, stara się czytać je poprawnie pod względem artykulacyjnym - stara się poprawnie akcentować wyrazy -samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela lub uczniów wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, posługuje się akapitami -rozpoznaje następujące formy wypowiedzi: życzenia, ogłoszenie, instrukcję, przepis - wybiera najważniejsze informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu 	<ul style="list-style-type: none"> -poprawnie akcentuje i artykułuje większość wyrazów, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów -w prostych tekstach oddziela fakty od opinii - wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, posługuje się akapitami -rozpoznaje cechy życzeń, ogłoszenia, instrukcji, przepisu -wybiera potrzebne informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu -wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> pod względem artykulacyjnym, stara się interpretować je głosowo - głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji, akcentowania i intonacji - wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i rozumie ich funkcję, posługuje się akapitami - wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach, listach oficjalnych, dziennikach, pamiętnikach, relacjach - wybiera i wykorzystuje informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu - wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi oraz samodzielnie tłumaczy przenośne znaczenie wybranych wyrazów, związków wyrazów w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje selekcji materiału na podstawie faktów i opinii zawartych w tekście - szczegółowo omawia temat i główną myśl tekstu na poziomie dosłownym i przenośnym - czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym, interpretuje je głosowo, zwracając uwagę na przykład na wyrażane emocje i interpunkcję - głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby oddać sens odczytanego tekstu; poprawnie akcentuje wyrazy, również te, które w języku polskim akcentuje się nietypowo -ma świadomość konstrukcji wypowiedzi, rozumie funkcje takich części składowych wypowiedzi, jak tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie - świadomie posługuje się akapitami w celu oddzielenia od siebie poszczególnych zagadnień - płynnie oddziela fakty od opinii w dłuższych tekstach - wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach, listach oficjalnych, dziennikach i pamiętnikach - odczytuje i twórczo wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, tabeli, schemacie i notatce - wskazuje i odczytuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi 	
II Docieranie do informacji – samokształcenie	<ul style="list-style-type: none"> - wie, jakiego typu informacje znajdują się w słowniku ortograficznym, słowniku wyrazów bliskoznacznych i poprawnej polszczyzny - potrafi sprawdzać pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym - pod kierunkiem nauczyciela odszukuje wyrazy w słowniku 	<ul style="list-style-type: none"> - sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym -potrafi wybrać odpowiednie informacje ze słownika wyrazów bliskoznacznych, słownika poprawnej polszczyzny, encyklopedii, czasopisma, stron internetowych 	<ul style="list-style-type: none"> - w razie potrzeby sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym - wybiera informacje z różnych źródeł, np. czasopism, stron internetowych - samodzielnie korzysta ze słowników wyrazów bliskoznacznych i poprawnej 	<ul style="list-style-type: none"> - systematycznie korzysta ze słownika ortograficznego - wybiera informacje wyrażone pośrednio w różnych źródłach, np. czasopismach, stronach internetowych; konfrontuje je z innymi źródłami - świadomie używa słowników wyrazów bliskoznacznych i 	<ul style="list-style-type: none"> - wybiera i twórczo wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym - szuka inspiracji do wzbogacenia swoich tekstów w słownikach wyrazów bliskoznacznych i poprawnej

	wyrazów bliskoznacznych i sprawdza użycie związków w słowniku poprawnej polszczyzny		poliszczyzny	poprawnej polszczyzny w celu wzbogacenia warstwy językowej tekstu	poliszczyzny - dba o czystość i poprawność swojej wypowiedzi, korzystając z różnych źródeł: słowników, poradników, audycji radiowych i programów telewizyjnych
III Analizowanie i interpretowanie tekstów kultury	<ul style="list-style-type: none"> - mówi o swoich reakcjach czytelniczych - dostrzega zabiegi stylistyczne w utworach literackich, w tym funkcję obrazowania poetyckiego w liryce - z pomocą nauczyciela wskazuje m.in. apostrofę, powtórzenia, zdrobnienia, obrazy poetyckie, uosobienie, ożywienie, wyraz dźwiękonaśladowczy - zna pojęcia: autor, adresat i bohater wiersza - odróżnia teksty użytkowe od literackich - odróżnia utwory pisane wierszem i prozą - krótko mówi o wybranych elementach świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: bohater, akcja, wątek, fabuła, wie, czym jest punkt kulminacyjny - rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator) - rozpoznaje na znanych z lekcji tekstach mit, bajkę, przypowieść i nowelę, powieść, legenda, pamiętnik, podaje z pomocą nauczyciela ich główne cechy - zna pojęcie morał, wyjaśnia go z pomocą nauczyciela - zna pojęcia: wers, zwrotka, rym, refren, rytm - wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury - przypisuje podstawowe cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość - z pomocą nauczyciela podejmuje próby odczytania sensu metaforycznego 	<ul style="list-style-type: none"> - nazywa swoje reakcje czytelnicze -nazywa zabiegi stylistyczne w utworach literackich: apostrofa, powtórzenia, zdrobnienie, uosobienie, ożywienie, podmiot liryczny, (także zbiorowy), wyraz dźwiękonaśladowczy -z niewielką pomocą nauczyciela odróżnia autora, adresata i bohatera wiersza -dostrzega funkcję obrazowania poetyckiego w liryce - dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) i użytkowe - określa i nazywa elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: wątek, akcja, fabuła, punkt kulminacyjny - rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator), rozpoznaje narratora pierwszo i trzecioosobowego - wskazuje cechy mitu, bajki, przypowieści i noweli w utworze - samodzielnie cytuje morał bajki i sens przypowieści - rozpoznaje elementy rytmu: wers, zwrotkę, rym, refren -wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury, odczytuje je na poziomie dosłownym -zna pojęcia: gra aktorska, reżyser, adaptacja, ekranizacja, a także odmiany filmu -przypisuje cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość - opowiada, streszcza przeczytane 	<ul style="list-style-type: none"> - nazywa i uzasadnia swoje reakcje czytelnicze - odnajduje w omawianych tekstach apostrofy, powtórzenia, zdrobnienia, uosobienia, ożywienia, obrazy poetyckie, wyrazy dźwiękonaśladowcze i objaśnia ich znaczenie - rozpoznaje autora, adresata i bohatera wiersza - wskazuje obrazy poetyckie w liryce i rozumie ich funkcję - wskazuje cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe - analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: narrator, akcja, fabuła, wątek, punkt kulminacyjny - rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator), rozpoznaje narratora pierwszo i trzecio osobowego - identyfikuje mit, bajkę, przypowieść i nowelę, wskazuje ich cechy - przytacza i parafrazuje morał bajki, odczytuje przesłanie utworu, np. przypowieści - rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu, refrenu - wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury, omawia je na poziomie dosłownym i próbuje je zinterpretować - używa pojęć: gra aktorska, reżyser, adaptacja, ekranizacja, kadr, ujęcie, a także zna odmiany filmu, wyodrębnia elementy dzieła filmowego, odróżnia różne gatunki 	<ul style="list-style-type: none"> - swobodnie opowiada o swoich reakcjach czytelniczych, nazywa je, uzasadnia; ocenia i opisuje utwór, konfrontuje swoje reakcje czytelnicze z innymi odbiorcami - odnajduje w utworze poetyckim apostrofy, powtórzenia, zdrobnienia, uosobienia, ożywienia, obrazy poetyckie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, objaśnia ich funkcję i znaczenie przenośne - rozpoznaje autora, adresata i bohatera wiersza, nie utożsamiając ich ze sobą; wykorzystuje wiedzę na temat podmiotu lirycznego, adresata i bohatera wiersza do interpretacji utworu - szczegółowo omawia obrazy poetyckie w wierszu i ich funkcję w utworze - szczegółowo omawia cechy wyróżniające teksty artystyczne oraz użytkowe - objaśnia funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w utworze epickim - identyfikuje mit, bajkę, przypowieść i nowelę, szczegółowo omawia ich cechy - rozumie rolę osoby mówiącej w tekście, rozpoznaje narratora trzecioosobowego i dostrzega różnice między narracją pierwszo- i trzecio osobową - objaśnia morał bajki na poziomie metaforycznym, samodzielnie odczytuje przesłanie utworu, np. przypowieści - rozumie funkcję: wersu, zwrotki, rymu, refrenu w ukształtowaniu brzmieniowej warstwy tekstu - wyodrębnia słuchowisko, plakat 	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich - wskazuje elementy mitu, bajki, przypowieści w innych tekstach kultury - dostrzega różnice między celem programów informacyjnych, rozrywkowych, reklam - odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość

	utworów	teksty, odczytuje sens omawianych utworów na poziomie metaforycznym	filmowe - charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość - odczytuje sens analizowanych utworów na poziomie semantycznym (dosłownym), a z niewielką pomocą nauczyciela – na poziomie przenośnym - wskazuje neologizmy w tekście	społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury, interpretuje je na poziomie dosłownym i przenośnym - funkcjonalnie używa w swoich wypowiedziach pojęć z zakresu filmu i radia, m.in. gra aktorska, reżyser, scenariusz, adaptacja (filmowa, muzyczna, radiowa itd.), ekranizacja, kadr, ujęcie, słuchowisko; wyróżnia wśród przekazów audiowizualnych słuchowiska i różne gatunki filmowe - charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do różnych wartości, konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami i doświadczeniami innych bohaterów literackich - samodzielnie odczytuje sens utworów na poziomie dosłownym i przenośnym - rozumie pojęcie neologizm, wskazuje neologizmy w tekście, rozumie zasady ich tworzenia	
IV Tworzenie wypowiedzi	- nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem, stosuje się do podstawowych reguł grzecznościowych właściwych podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem - odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do typowej sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie, zaproszenie - formułuje proste pytania i udziela prostych odpowiedzi pod względem konstrukcyjnym, stosuje wyrazy o znaczeniu dosłownym - mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu - wypowiada komunikaty zawierające proste informacje - wyraża wprost swoje intencje	-świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej, stosując się do reguł grzecznościowych; używa odpowiednich konstrukcji podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych -w typowych sytuacjach dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzeń prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące - formułuje pytania otwarte -udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych -wypowiada się w logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane z codziennością, otaczającą rzeczywistością, lekturą, filmem itp.	- przedstawia własne, logiczne zdanie w rozmowie, stosując się do reguł grzecznościowych; używa odpowiednich konstrukcji składniowych podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych - dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie w typowych sytuacjach dobiera różne rodzaje wypowiedzeń prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące, świadomie dobiera intonację zdaniową - udziela odpowiedzi w formie krótkiej, sensownej wypowiedzi - łączy za pomocą odpowiednich spójników i przyimków współrzędne i podrzędne związki wyrazowe w zdaniu - wypowiada	- uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, stosuje się do reguł grzecznościowych, świadomie używa odpowiednich konstrukcji składniowych podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnorodnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych - dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzeń prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące - rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego - udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym, świadomie dobiera	- przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania - podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury/dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie piątej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur - interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych

	<p>-w kilku zdaniach opisuje obraz, ilustrację, plakat oraz przedmiot, miejsce, postać, zwierzę itp. -wygłasza tekst utworu z pamięci -posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem) - stara się poprawnie wymawiać i akcentować wyrazy - składa skonwencjonalizowane życzenia, tworzy w punktach krótką wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry</p>	<p>-wypowiada się w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, zdaje relację z wydarzenia -opisuje obraz, ilustrację, plakat oraz przedmiot, miejsce, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni; krótko, ale w sposób uporządkowany opisuje postać, zwierzę, przedmiot itp. -recytuje utwory poetyckie, oddając jego ogólny nastrój i sens -stosuje zasady poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów rodzimych -składa życzenia, tworzy krótką wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry -wskazuje wyrazy o znaczeniu dosłownym i metaforycznym -dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, z reguły stosuje poprawne związki wyrazowe -posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem)</p>	<p>się w roli świadka i uczestnika zdarzeń - stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, przysłówka, liczebnika i czasownika - gromadzi wyrazy określające i nazywające na przykład cechy wyglądu i charakteru - wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe - aktywnie uczestniczy w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami - w sposób logiczny i uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, przedmiot, obraz, ilustrację, plakat, stosując właściwe tematowi słownictwo oraz słownictwo służące do formułowania ocen, opinii, emocji i uczuć - wygłasza z pamięci teksty poetyckie, posługując się pauzą, barwą głosu - świadomie posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem) - stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzi - składa życzenia, tworzy wypowiedź o cechach instrukcji, - odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów od metaforycznych i objaśnia znaczenia metaforyczne - dobiera i stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne oraz poprawne związki wyrazowe</p>	<p>intonację zdaniową, - poprawnie stosuje formy czasownika w różnych trybach, w zależności od kontekstu i adresata wypowiedzi - w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje poprawny język, bogate słownictwo oraz frazeologizmy związane z omawianą tematyką - w sposób przemyślany i uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując bogate i właściwe tematowi słownictwo oraz słownictwo służące do formułowania ocen, opinii, emocji i uczuć - zaznacza akcenty logiczne, stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści wygłaszanych z pamięci lub recytowanych utworów - interpretuje przenośne treści utworów poetyckich przewidzianych w programie nauczania - swobodnie dobiera i stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne oraz poprawne związki wyrazowe - świadomie wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi - stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów (również akcentowanych nietypowo) i intonowania wypowiedzi - składa pomysłowe życzenia, tworzy precyzyjną wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry - dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonalą ją pod względem konstrukcji i języka</p>	
--	--	---	---	--	--

<p>-stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, dwukropek przy wylczeniu, przecinek, myślnik w zapisie dialogu; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu</p> <p>-poprawnie zapisuje głoski miękkie</p> <p>- zna i próbuje stosować podstawowe zasady dotyczące pisowni wielką literą oraz pisowni ó-u, rz-ż, ch-h</p> <p>- zna podstawowe zasady dotyczące pisowni nie z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami, liczebnikami i czasownikami</p> <p>-odróżnia nazwy własne od pospolitych i stara się stosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą</p> <p>-zna i próbuje stosować podstawowe zasady układu graficznego listu oficjalnego, wywiadu, ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, ogłoszenia, zaproszenia, instrukcji, przepisu kulinarnego, dziennika, pamiętnika, notatki, streszczenia</p> <p>-z pomocą nauczyciela zapisuje list oficjalny, wywiad, plan ramowy i szczegółowy, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, kartkę z dziennika i pamiętnika, notatkę i streszczenie</p> <p>- pisze krótkie opowiadanie odtwórcze i twórcze, dba o następstwo zdarzeń - tworzy kilkuzdaniowy opis obrazu, rzeźby i plakatu</p> <p>-stara się stosować akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi</p> <p>-stara się, by wypowiedzi były czytelne - konstruuje i zapisuje kilkuzdaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logicznym, stara się, by były one poprawne pod względem</p>	<p>- stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, najczęściej stosuje podstawowe reguły interpunkcyjne dotyczące używania przecinka i dwukropka, myślnika w zapisie dialogu; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu</p> <p>- poprawnie zapisuje głoski miękkie, zna i najczęściej stosuje podstawowe zasady dotyczące pisowni ó-u, rz-ż, ch-h, pisowni nie z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami, liczebnikami i czasownikami, części -by z czasownikami</p> <p>- potrafi wymienić najważniejsze wyjątki od poznanych reguł ortograficznych</p> <p>- odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi zastosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą</p> <p>- zna i stosuje podstawowe zasady układu graficznego listu oficjalnego, wywiadu, ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, ogłoszenia, zaproszenia, instrukcji, przepisu kulinarnego, dziennika, pamiętnika notatki, streszczenia</p> <p>- zapisuje, uwzględniając większość niezbędnych elementów, krótki list oficjalny, kilkuzdaniowy wywiad, plan ramowy i (z pomocą nauczyciela) szczegółowy, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, kartkę z dziennika i pamiętnika, notatkę (np. w tabeli) i proste krótkie streszczenie</p> <p>- układa opowiadanie odtwórcze i twórcze, zachowując właściwą kolejność zdarzeń, wprowadza podstawowe elementy opisu świata przedstawionego</p> <p>- tworzy na ogół poprawny opis obrazu, rzeźby i plakatu, stosując słownictwo określające</p>	<p>- bezbłędnie stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, stosuje w większości typowych sytuacji w swoich pracach podstawowe reguły interpunkcyjne dotyczące przecinka, dwukropka, myślnika; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu</p> <p>- poprawnie zapisuje głoski miękkie, zna i stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni ó-u, rz-ż, ch-h, nie z różnymi częściami mowy, -by z czasownikami i interpunkcji oraz potrafi je zastosować w sytuacjach nietypowych</p> <p>- zna i stosuje wyjątki od poznanych reguł ortograficznych</p> <p>- odróżnia nazwy własne od pospolitych i stosuje odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą</p> <p>- zna i stosuje zasady układu graficznego listu oficjalnego, wywiadu, ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, ogłoszenia, zaproszenia, instrukcji, przepisu kulinarnego, dziennika, pamiętnika, notatki, streszczenia</p> <p>- zapisuje, uwzględniając wszystkie niezbędne elementy, list oficjalny, wywiad, plan ramowy i szczegółowy, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, kartkę z dziennika i pamiętnika, notatkę (w różnych formach) i streszczenie</p> <p>- układa spójne, uporządkowane pod względem chronologicznym poprawnie skomponowane opowiadanie odtwórcze/twórcze, stara się, aby były one wierne utworowi / pomysłowe, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki, przymyki i wyrażenia</p>	<p>- bezbłędnie stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, systematycznie stosuje poznane reguły interpunkcyjne, stosuje w swoich pracach dwukropek, myślnik, wielokropek, średnik; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu</p> <p>- komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji z uwzględnieniem akapitów; płynnie stosuje poznane reguły ortograficzne, zna i stosuje wyjątki od nich</p> <p>- bezbłędnie odróżnia nazwy własne od pospolitych i bezbłędnie stosuje zasady dotyczące pisowni wielką literą</p> <p>- pisze bezbłędnie pod względem kompozycyjnym i treściowym list oficjalny, wywiad, ramowy i szczegółowy plan wypowiedzi, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, dziennik, pamiętnik, notatkę biograficzną, streszczenie</p> <p>- zapisuje, uwzględniając wszystkie niezbędne elementy, list oficjalny, wywiad, plan ramowy i szczegółowy, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, kartkę z dziennika i pamiętnika, notatkę biograficzną i streszczenie, dba o ciekawą formę swojego tekstu i/lub rzetelność zawartych w nim danych - układa szczegółowe/pomysłowe, wyczerpujące, poprawnie skomponowane opowiadanie odtwórcze/twórcze, list z perspektywy bohatera, list oficjalny, dziennik i pamiętnik, streszcza przeczytane utwory literackie, zachowując porządek</p>	<p>- tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym twórczym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych</p> <p>- wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi</p>
--	---	---	---	---

<p>językowym -przepisuje cytaty w cudzysłowie</p>	<p>umiejscowienie w przestrzeni -stosuje co najmniej trzy akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie) -na ogół zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi - konstruuje i zapisuje kilkudzaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logicznośkładniowym - używa wypowiedzeń pojedynczych i złożonych -w zależności od adresata i sytuacji świadomie dobiera wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące -udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych - stara się dostrzegać błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawiać - wyszukuje cytaty i zapisuje je w cudzysłowie</p>	<p>przymikowe; opowiada z perspektywy świadka i uczestnika zdarzeń, wprowadza dialog, a także elementy innych form wypowiedzi, np. opis - stosuje akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi - w sposób uporządkowany opisuje obraz, ilustrację, plakat, rzeźbę, stosując słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć - zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi - w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami łączy za pomocą odpowiednich spójników i przymiówków współrzędne i podrzędne związki wyrazowe i stosuje się do zasad interpunkcji - w wypowiedziach stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, liczebnika i czasownika we wszystkich trybach - w wypowiedziach gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy na przykład charakteru na podstawie zachowań i postaw - dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawia - sprawnie wyszukuje cytaty, zapisuje je w cudzysłowie i wprowadza do swojego tekstu</p>	<p>chronologiczny i uwzględniając hierarchię wydarzeń - świadomie wprowadza dialog do opowiadania jako element rozbudowanej kompozycji, wprowadza inne formy wypowiedzi, np. opisu, charakterystyki bezpośredniej, świadomie stara się różnicować język bohaterów i narratora - w wypowiedziach pisemnych konsekwentnie stosuje akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi - zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi, dba, aby zapis jego wypowiedzi ułatwiał odbiorcy jej czytanie - tworzy szczegółowy, dobrze skomponowany opis obrazu, rzeźby i plakatu, stosując właściwe danej dziedzinie sztuki nazewnictwo i słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć - uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury - udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym - w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje bogate słownictwo, frazeologizmy związane z omawianą tematyką; jego język jest poprawny - dokonuje samodzielnej autokorekty napisanego tekstu pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, stylistycznym i treściowym - sprawnie wyszukuje cytaty, zapisuje je w cudzysłowie, szczególnie dba o całkowicie wierny zapis cytatu, potrafi płynnie wprowadzić cytaty do własnego tekstu</p>	
---	--	---	--	--

<p>V Kształcenie językowe</p>	<p>Zna podstawową wiedzę językową w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - słownictwa (np. rozpoznaje zdrobnienia, potrafi dobrać parami wyrazy bliskoznaczne, stara się tworzyć poprawne związki wyrazowe) - składni – konstruuje poprawne zdania pojedyncze, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu, rozróżnia zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, złożone i równoważnik zdania, wskazuje podmiot i orzeczenie w typowym zdaniu, zna wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące i pytające, neutralne i wykrzyknikowe, wskazuje w zdaniu wyrazy, które łączą się ze sobą, rozpoznaje określenia rzeczownika i czasownika • - fleksji – odmienia według wzoru lub z niewielką pomocą nauczyciela rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek, potrafi podać przykłady zaimków, wskazuje czasowniki w różnych czasach, trybach, rzeczowniki własne i pospolite, przymiotniki, przysłówki i zaimki w zdaniu, przy pomocy nauczyciela określa formę odmiennych części mowy, oddziela temat od końcówki w wyrazach znanych z lekcji, stopniuje przymiotniki i przysłówki, odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na -no, -to), przyimek, partykułę i wykrzyknik - fonetyki – zna alfabet, odróżnia głoskę od litery, z pomocą nauczyciela dzieli głoski na twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne, podaje przykłady głosek ustnych i nosowych, dzieli 	<p>W typowych sytuacjach stosuje wiedzę językową w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> -słownictwa – wykorzystuje zdrobnienia, wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonej tekście, tworzy poprawne związki wyrazowe - składni – rozpoznaje i konstruuje zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte oraz wypowiedzenia złożone i równoważniki zdań, używa różnych typów wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych; neutralnych, wskazuje podmiot i orzeczenie, łączy w związki wyrazowe wyrazy w zdaniu, rozpoznaje określenia rzeczownika i czasownika, konstruuje wykres zdania pojedynczego - fleksji – rozpoznaje i odmienia typowe rzeczowniki (własne, pospolite), czasowniki, przymiotniki, liczebniki, zaimki, określa formę gramatyczną czasowników w różnych czasach, trybach, rozpoznaje na typowych przykładach typy liczebników, podaje przykłady zaimków i wyjaśnia ich funkcję, oddziela temat od końcówki w typowych wyrazach odmiennych, stopniuje przymiotniki i przysłówki, używa przyimków do określenia relacji czasowych i przestrzennych; poprawnie zapisuje czasowniki z cząstką -by, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na -no, -to), stosuje wykrzykniki i partykuły, rozpoznaje zaimki w tekście) - fonetyki – zna alfabet, wyjaśnia różnicę między głoską a literą, dzieli wyrazy na głoski, litery i sylaby, dzieli głoski na twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe, 	<p>Umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - słownictwa – wzbogaca tworzony tekst na przykład zdrobnieniami, wyrazami bliskoznacznymi, przeciwstawnymi, związkami frazeologicznymi - składni – rozpoznaje i stosuje różnorodne typy zdań: pojedynczych i złożonych oraz równoważniki; celowo używa różnych typów wypowiedzeń: pytających, oznajmujących, wykrzyknikowych, neutralnych, rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej; wskazuje podmiot i orzeczenie, buduje spójne zdania pojedyncze, w których poprawnie łączy w związki wszystkie wyrazy; wzbogaca zdania, dodając przydawki, dopełnienia i okoliczniki; poprawnie rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu, tworząc wykres zdania pojedynczego, stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji - fleksji – rozpoznaje i poprawnie odmienia typowe rzeczowniki (własne, pospolite, konkretne, abstrakcyjne), czasowniki, przymiotniki, liczebniki, zaimki i określa ich formę, rozpoznaje czasy i typy liczebników, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na -no, -to), wskazuje zaimki w tekście, podaje ich przykłady, wyjaśnia ich funkcję i stosuje je w celu uniknięcia powtórzeń, poprawnie używa krótszych i dłuższych form zaimków, używa odmiennych części mowy w poprawnych formach - fonetyki – stosuje wiadomości z zakresu podziału wyrazów na litery, głoski i sylaby, a także różnic między pisownią i wymową w poprawnym ich zapisie, bezbłędnie dzieli głoski na ustne, nosowe, 	<p>Sprawnie stosuje i wykorzystuje wiedzę językową w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - słownictwa – dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, samodzielnie doбира zdrobnienia, wyrazy bliskoznaczne, przeciwstawne i frazeologizmy, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej - składni – swobodnie rozpoznaje różne typy zdań pojedynczych (pytające, oznajmujące, rozkazujące, neutralne, wykrzyknikowe, nierozwinięte, rozwinięte), zdania złożone, równoważniki zdań, wskazuje podmiot i orzeczenie, tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi, stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej, wzbogaca zdania, dodając przydawki, dopełnienia i okoliczniki, dba o poprawne łączenie wyrazów w związki i interpunkcję wypowiedzeń złożonych) - fleksji – rozpoznaje i stosuje w wypowiedziach w poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy przewidziane w programie nauczania, bezbłędnie określa formę odmiennych części mowy, w tym poprawnie rozpoznaje i odmienia rzeczowniki (własne, pospolite, konkretne, abstrakcyjne), stosuje formy różnych czasów i trybów czasownika, typy liczebnika, zaimki, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na -no, -to), zastępuje rzeczowniki, przymiotniki, przysłówki i liczebniki odpowiednimi zaimkami, poprawnie stosuje krótsze i dłuższe formy zaimków, wykorzystuje wiedzę o obocznościach w odmianie wyrazów do pisowni 	<p>-świadomie stosuje i twórczo wykorzystuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki</p>
--------------------------------------	---	--	--	--	---

	wyrazy znane z lekcji na głoski, dzieli wyrazy litery i sylaby, zna podstawowe reguły akcentowania wyrazów w języku polskim, stara się je stosować	potrafi je nazywać, wykorzystuje wiedzę na temat rozbieżności między mową a pismem do poprawnego zapisywania wyrazów, zna i stosuje podstawowe reguły akcentowania wyrazów w języku polskim, stara się je stosować	twarde, miękkie, dźwięczne, bezdźwięczne, dzieli na głoski wyrazy ze spółgłoskami miękkimi, zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów w języku polskim	poprawnej pod względem ortograficznym - fonetyki – biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów, stosuje w praktyce wszystkie poznane zasady akcentowania wyrazów	
--	--	--	--	--	--

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.